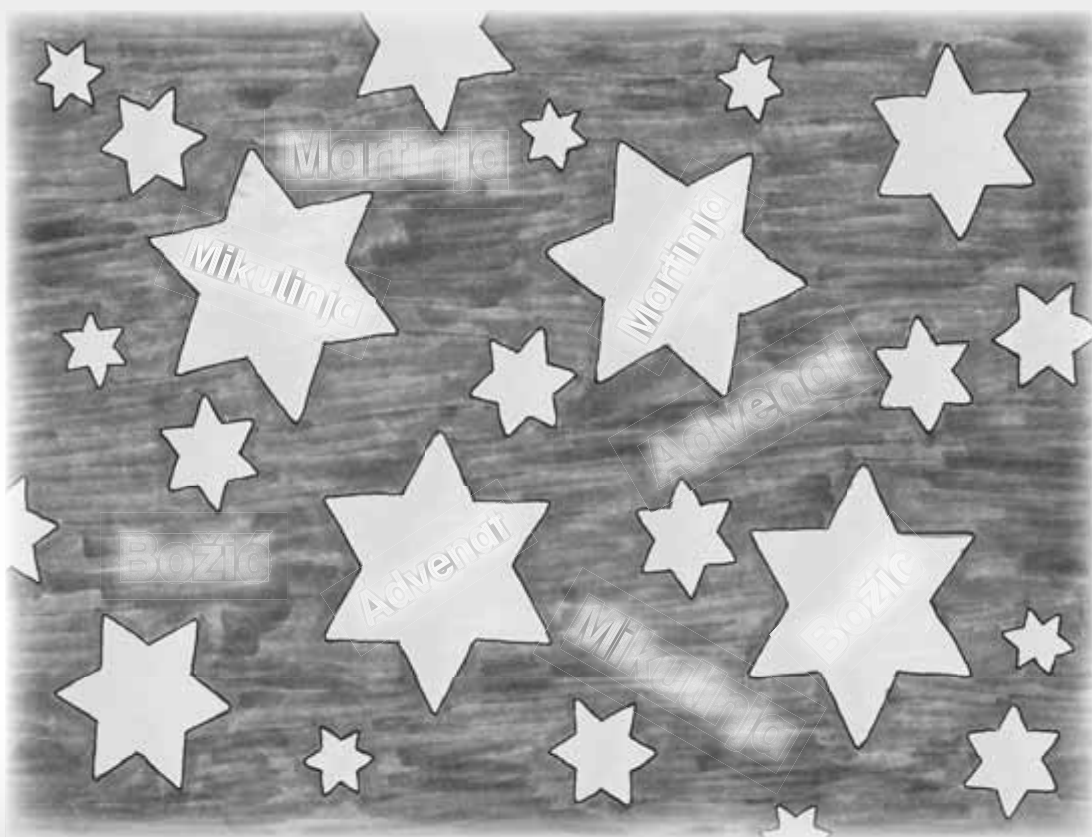


moj novi minimulti





Pokus s svićami

Pazi kod svakoga pokusa s ognjem!



Pokus 1

Ti trebaš:

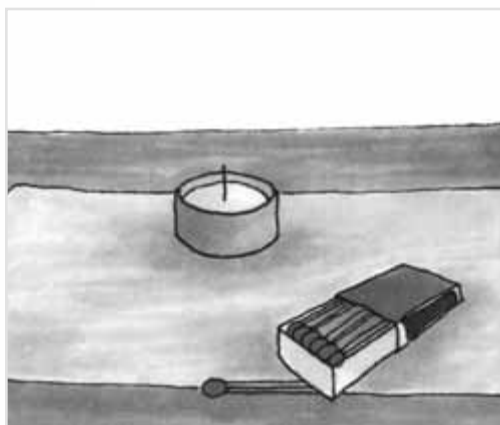
- jednu svićicu
- malu sviću

Zadaća:

- Nažgi sviću.
- Pogledaj si plamen!

Koje/Ke farbe vidiš?

Crtaj i opiši plamen!



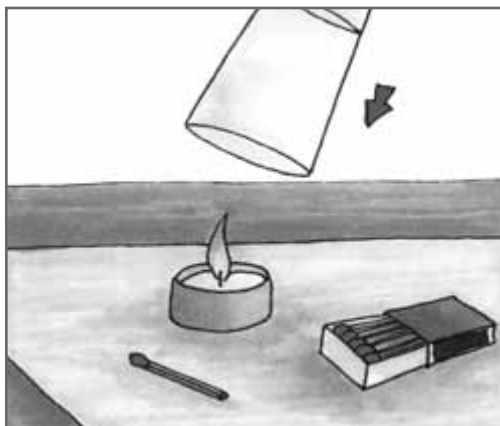
Pokus 2

Ti trebaš:

- jednu svićicu
- malu sviću
- staklenu čašu

Zadaća:

- Nažgi sviću.
- Nasadi čašu na sviću.



Ča/Što se stane? Nadopuni tekst ričami „ugasiti“ i „kisik“

Plamen treba _____. Ako nima dosta kisika, se _____.



Pazi kod svakoga pokusa s ognjem!

Pripravi si uvijek negorivu podlogu,
mokru krpu i vidro s vodom!

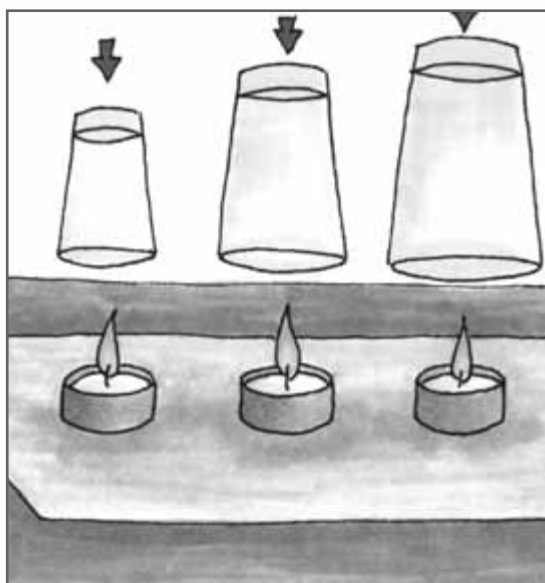
Pokus 3

Ti trebaš:

- jednu svičicu
- tri iste, male sviće
- tri različno velike staklene čaše

Zadaća:

- Nažgi sviću.
- Nasadi čašu na sviću.
- Broji sekunde.

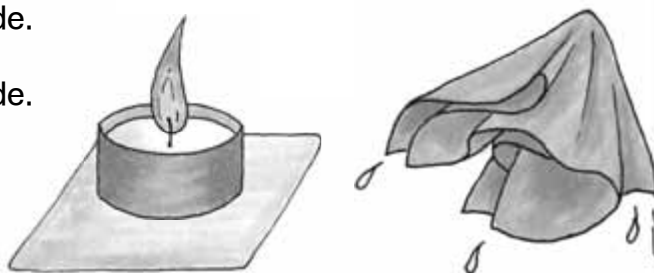


Svića 1 gori _____ sekunde.

Svića 2 gori _____ sekunde.

Svića 3 gori _____ sekunde.

Nadopuni ov tekst!
(riči: najmanje, najveć)



Svića _____ gori najduže, jer ima _____ kisika.

Svića _____ se ugasi najljutije, jer ima _____ kisika.



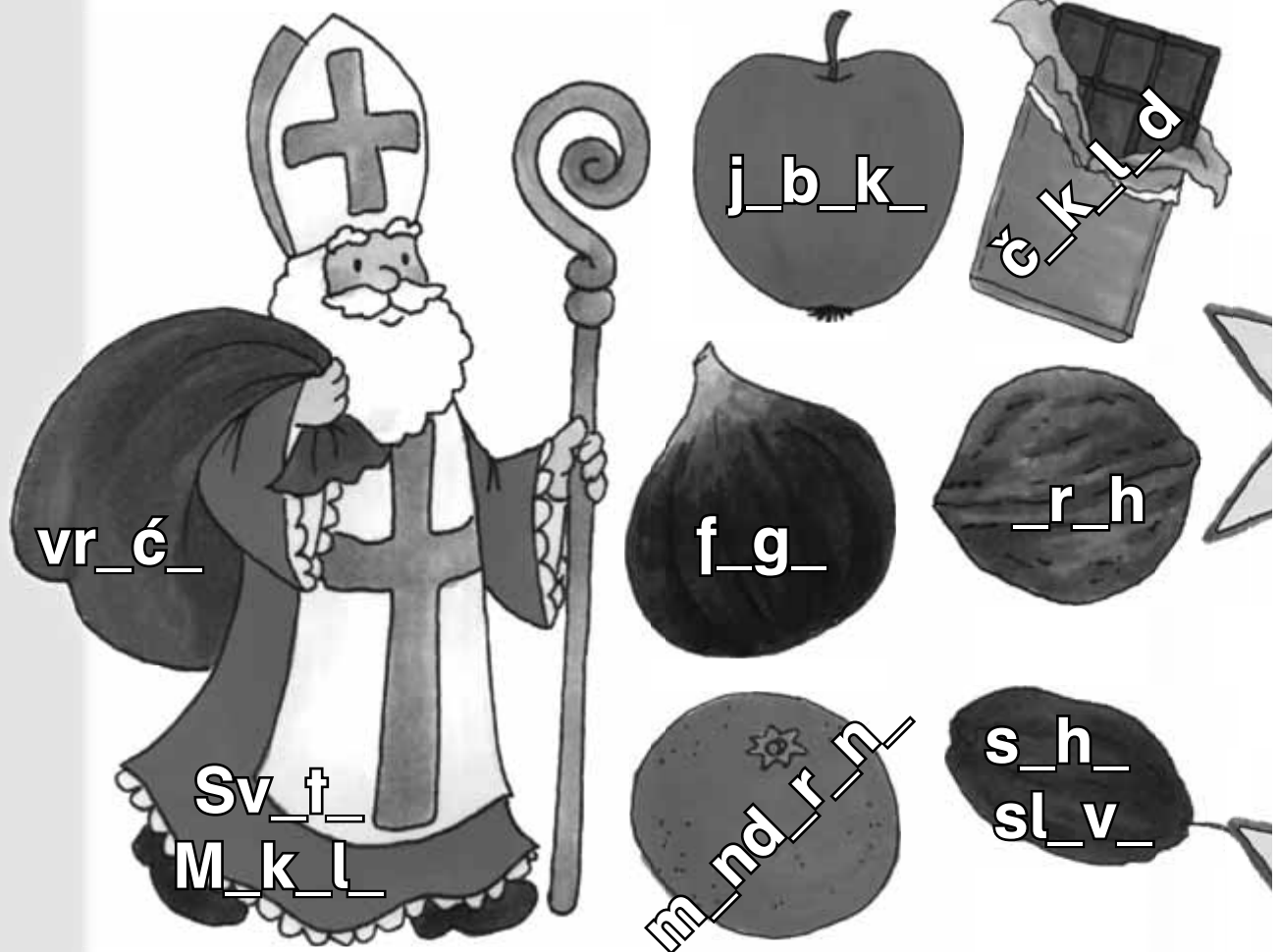
kompetencija:
najti točne riči i je napisati u križaljku
čitati i razumiti pitanja i odgovoriti

minimulti novi moj

Mikulinja

U vrići su dani!

Koji/Ki samoglasniki falu? Napiši je na crtice!



Vježbaj rečenice ovako:

U vrići je _____. U vrići su _____.

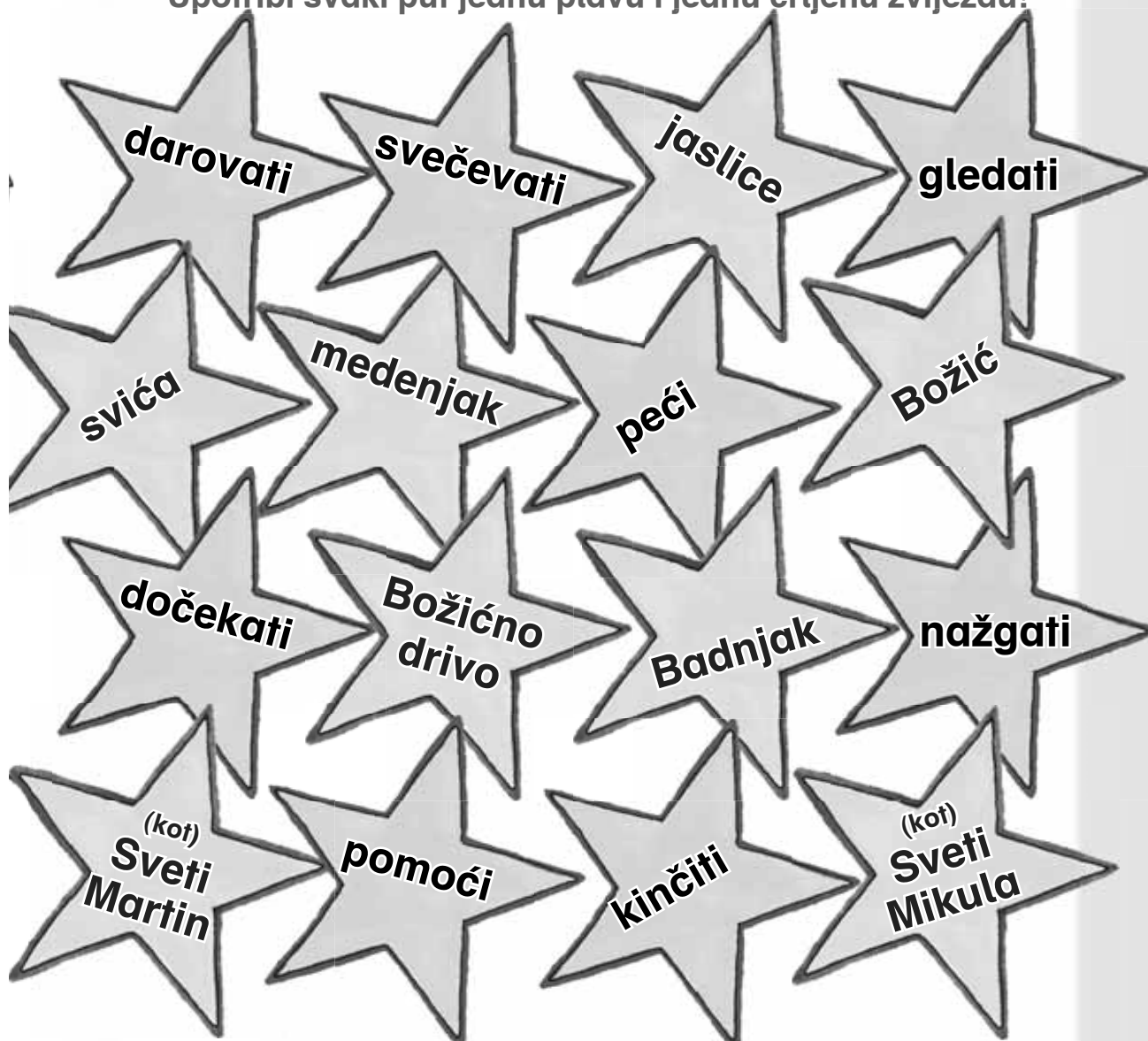
Ja sam dostao/dostala _____.



Božićno vrijeme

Sastavi rečenice!

Upotribi svaki put jednu plavu i jednu črljenu zvijezdu!









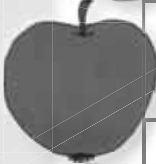


Primjeri: Mi ćemo _____ Ja ću _____

imati uvid u funkciju rečenice
sastaviti rečenice po nakani pisanja

minimulti novi moj

Ča/Što visi na božićnom drivu?

Koja/Ka rič odgovara? Zaokruži slovu uz pravilni odgovor.
Redosljed slov ti daje rješenje.

	1.	jabuka	A	cukrić	B
	2.	lameta	Č	andjeo	E
	3.	orih	V	zvončić	T
	4.	kuglja	L	keks	I
	5.	orandža	D	medenjak	E
	6.	orih	H	čokolad	K
	7.	jabuka	E	igračka	J
	8.	lutka	K	lameta	M
	9.	zvijezda	U	mandarina	C

Mali Jezuš se narodio u _ _ _ _ _ .



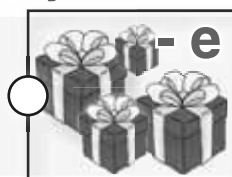
Pripravljamo se

Napiši imenicu k sliki!

Ki/Koji glagol sliži k sliki? Poveži!

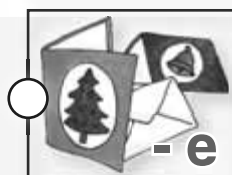
adventski vijenac * jelva * karta * stan * keks * dar

pisati



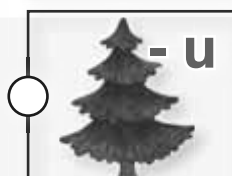
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

zamotati



--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ispeći



--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

napraviti



s	t	a	n						
---	---	---	---	--	--	--	--	--	--

kupiti



--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

kinčiti



--	--	--	--	--	--	--	--	--	--



proširenje rječnika

Vježbaj: Mi ćemo kinčiti stan. / Ja ću kinčiti stan.

minimulti novi moj

Glej točno!

Čitaj rič, išči odgovarajuću sliku i pođarbaj ormariće řarbom!

zvijezda



pastir

dar

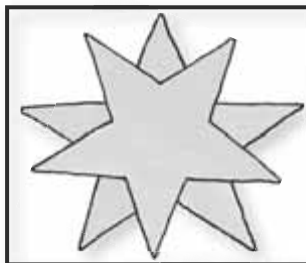
andjeo



**adventski
vijenac**



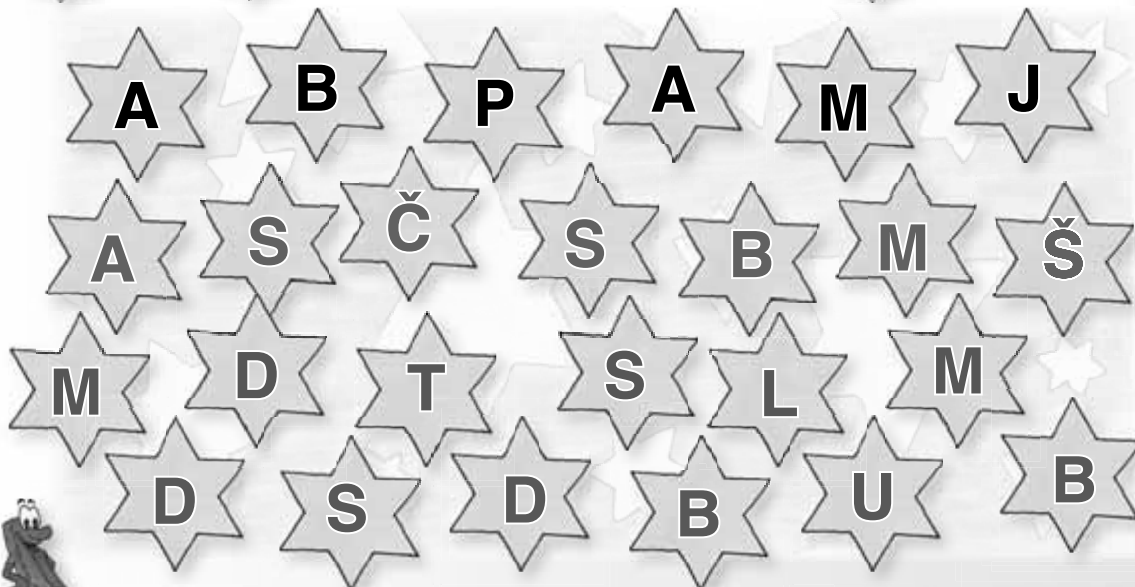
Mikula



Advenat

Ke/Koje velike slove falu? Piši je u prazne zvijezde!

Advenat je vrijeme pred Božićem. Početak adventa je prva adventska nedilja. Advenat znači čekanje na Boga Jezusa. Advenat ima četire adventske nedilje. Svaku nedilju nažgemo jednu novu sviću na adventskom vijencu. Četvrti decembar je svetak Svetog Barbare. Mi odrižemo grančice i je zatakemo u vazu. Šestoga decembra je Mikulinja. Svika dostanu orihe, naranče, mandarine i čokolad. Trinaestoga decembra svečujemo Svetu Luciju. Mi posipamo pšenicu na pladanj i ju poljivamo. Svika imaju adventski kalendar. Svaki dan otvoru jedan obločić. Švadesetčetvrti decembar se zove Adnjak. Sv svakom stanu se sviti nakinčeno Božićno drivo.



čitati i razumiti tekst

minimulti novi moj

Mikulinja

Sveti Mikula je donesao svakomu djetetu jednu vriću!
Računaj i pođarbij vriće odgovarajućimi đarbami!



Petar

$$6 + 2 = \underline{\quad}$$


Marija

$$8 - 3 = \underline{\quad}$$


Danijel

$$7 - 1 = \underline{\quad}$$


Ana

$$8 - 7 = \underline{\quad}$$


Matijaš

$$4 + 3 = \underline{\quad}$$


Tome

$$2 + 7 = \underline{\quad}$$


Evica

$$5 - 2 = \underline{\quad}$$


Marica

$$2 + 2 = \underline{\quad}$$


moj novi minimulti

računati u brojevnom prostoru 9,
vježbati i učvrstiti adicije i suptraccije



U adventu

Na nebu svitu zvijezde.

Računaj i napiši odgovarajući rezultat u ormarić!

B 470	O 444	A 270	Ž 885	A 760	Ž 330
B 935	N 310	E 620	!	I 295	Ć 520

$520 - 50 = \underline{\quad}$	$270 + 60 = \underline{\quad}$	$810 - 50 = \underline{\quad}$
$580 + 40 = \underline{\quad}$	$340 - 70 = \underline{\quad}$	$860 + 75 = \underline{\quad}$
$335 - 40 = \underline{\quad}$	$490 + 30 = \underline{\quad}$	$384 + 60 = \underline{\quad}$
$955 - 70 = \underline{\quad}$	$290 + 20 = \underline{\quad}$	$500 - 500 = \underline{0!}$

Zapiši pravu slovu pod broj i pročitaj rješenje!

$470 - 760 - 270 - 330 - 620 - 310$	$935 - 444 - 885 - 295 - 520 - 0$
<hr/>	<hr/>
	!



vježbati adicije i suptrakcije
u brojevnom prostoru 1000

minimulti novi moj

Ja si želim igru.
Ja si želim klavir.
Ja si želim pinez.



Ja si želim mačku.
Ja si želim slona.
Ja si želim kravu.



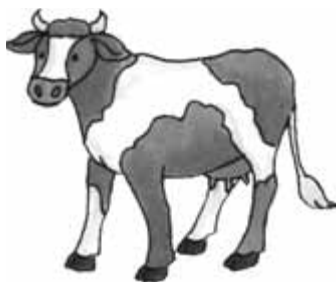
Ja si želim hlače.
Ja si želim rukavice.
Ja si želim čizme.



Ja si želim hlače.
Ja si želim rukavice.
Ja si želim krljaču.



Ja si želim kucka.
Ja si želim mačku.
Ja si želim slona.



Ja si želim igru.
Ja si želim
Božićno drivo.
Ja si želim pinez.



Igrajte se ovako: Razdijelite karte. Morate
Prositi za tu kartu od koje vidite sl
„Ja si želim slona, ime!“ -- Dodatno
Ako dobineš kartu smiš si nešto dalje željiti. A
Sigurno će ti tvoja učiteljica/tvoj učitelj pomoći. (Vi

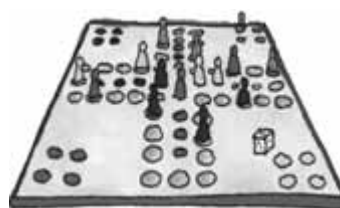
Ja si željim kucka.
Ja si željim slona.
Ja si željim kravu.



Ja si željim igru.
Ja si željim klavir.
Ja si željim
Božićno drivo.



Ja si željim klavir.
Ja si željim
Božićno drivo.
Ja si željim pinez.



Ja si željim kucka.
Ja si željim mačku.
Ja si željim kravu.



Ja si željim rukavice.
Ja si željim krljaču.
Ja si željim čizme.



Ja si željim hlače.
Ja si željim krljaču.
Ja si željim čizme.







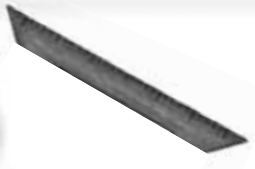







Imate dobiti jedan kvartet od 4 kartov.
Sliku! Ako vidiš slona prosi ovako:
Imeno moraš jedno dite zvati po imenu.
I. Ako drugo dite veli: „Nimam!“ je ono na redu.
(Vi si morete i sami ovakovu igru napraviti/bastljati.)

minimulti novi moj

Ganjka i ponavljanje!

Daj ovim slikam imena! Ako napišes u zvijezdu odgovarajuću slovu, onda si odkrio/odkrila ganjku!

1				3
	-----*	-----*	-----*	
4				6
	-----*	-----*	-----*	
7				9
	-----*	-----*	-----*	
10				12
	-----*	-----*	-----*	

Posloži slove, ke/koje stoju u zvijezda i onda nadopuni riči u rečenici:

Vrijeda je _____ ovde!

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

moj novi minimulti

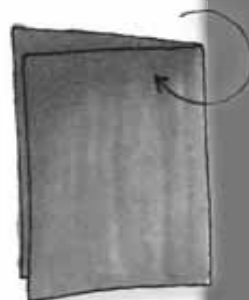
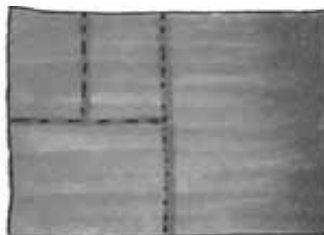
jabuka - olovka - jež - knjiga - voće - pisanka - ravnato - nativpero - hruška - brisalica - mapa - škare

Šaro božićno drivo!

Ova kućica je jako friško gotova i mali dar za Božić.

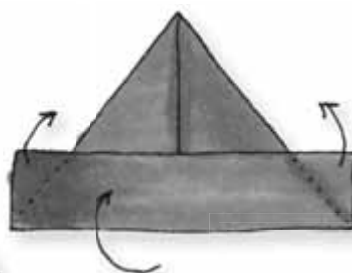
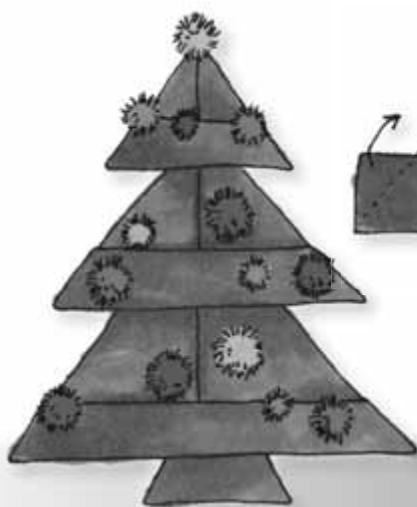
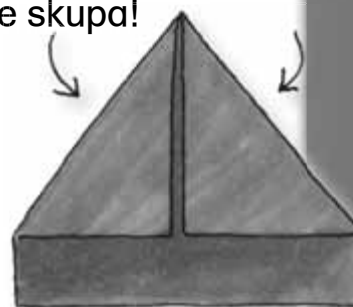
Za kućicu trebaš:

- 1 zeleni papir (A4)
- lipilo, škare
- šare, vunene kugljice



Djelaj ovako:

1. Preklopi papir jednoč u sredini i prereži ga!
Zami jedan dio, preklopi ga i prereži kot prije!
Ponovi još jednoč. Sada imaš četire kusiće!
2. Preklopi najveći kusić papira jednoč u sredini i otvori ga opet! Preklopi obadva gornje kute do linije u sredini! Zatim okreni gori štraf, ki je zdola ostao i okreni i zalipi „uši“, ke/koje još kraj stoju!
3. Poredi dijele tako, da nastane jelva i zalipi je skupa!
4. S preostaloga kusića papira moreš izrizati trupac/panj i ga zalipiti na jelvu!
5. Zalipi šare, vunene kugljice na cijelu jelvu!



minimulti novi moj

Črljeni plašč

Izašla dičja knjiga "Črljeni plašč" na gradišćanskohrvatskom jeziku

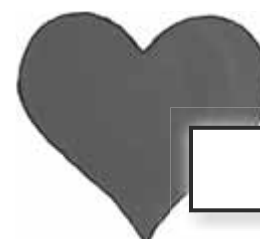
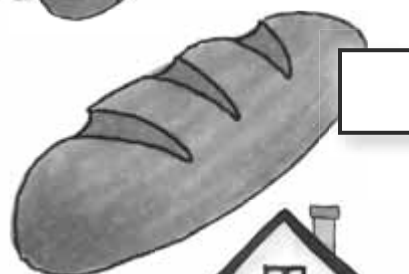
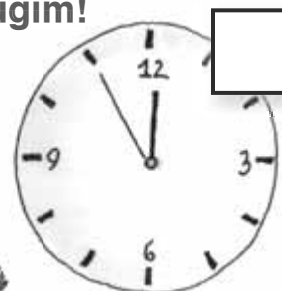
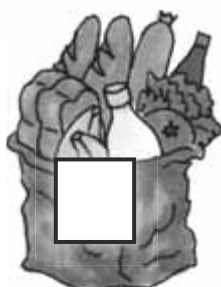
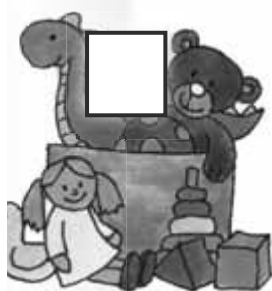
Prilikom obljetnice „1700 ljet sveti Martin“ izašla je knjiga „Črljeni plašč“. Napisao ju je autor mnogobrojnih dičjih knjig Heinz Janisch, a kipe je namoljala umjetnica Birgitta Heiskel. Na hrvatski jezik su ju prevodile učiteljice Heli Buranits i Mirijam Mersich.

Izdavač je Hrvatska narodna visoka škola gradišćanskih Hrvatov uz suradnju Pedagoške visoke škole Gradišće. U knjigi je povezoao Heinz Janisch sudbinu maloga bigunca Amira s prosjakom, s kim si je sveti Martin plašč podilio. Čitati se more o najvažniji štacija žitka svetoga Martina i o razgovoru Amira s nekom ženom, ka/koja mu pomore. U knjigi se istakne poruka diljenja, ka/koja je danas aktualnija nego ikada.



Ča/Što moremo diliti?

Najdi sliki pravu rič! Napiši i namoljaj u prazne kocke
ča/što si ti još kaniš diliti s drugim!



- pratež (1)
- hranu (2)
- kruh (3)
- igračke (4)
- stan (5)
- slatkarije (6)
- novac (7)
- ljubav (8)
- vrime/čas (9)



shvatiti kroz knjigu ča/što je milosrdnost

--	--

Bivnos Institut za vjersko-pedagoški razvoj

minimalki novi moj

Putujuća izložba „Austrijsko manjinsko školstvo“ u Novoj sridnjoj školi Sveti Mihalj

ör

Cijenjenje i zaštita manjin su u demokratskoj državi kot je to Austrija jako važne. Zato je Demokratski centar Beč u suradnji sa Zemaljskim savjeti Gradišća i Koroške izdjelao izložbu, ka/koja se sastoji od 10 štacijov i je sastavna većjezično, a to na hrvatskom, ugarskom, romskom, slovenskom, slovačkom i českom jeziku, ki/koji su jeziki priznatih narodnih grup u Austriji.

Nekoliko ciljev ove izložbe je jačanje identiteta manjin, učvršćenje znanja o manjina, borba protiv predrasudov, poštovanje i priznanje šarolikosti manjin kot i podupiranje većjezičnosti.

Zato je izložba bila i u Novoj sridnjoj školi u Sv. Mihalju i školarice i školari 3. i 4. razreda su se bavili u Hrvatskom jeziku s ovom tematikom. Da se dicit obja-snu značenja „manjina“ i „većina“ su u dvi kuti u razredu bile kartice „DA“ i „NE“.

Dici su se pročitale sljedeće rečenice i ona su se postavila u odgovarajući kut.
(po predlogu Mag.e Elvire Heisinger: „Mehrheit-Minderheit“, Begleitband zur Wanderausstellung, Hrsg.: Gertraud Diendorfer; str. 39-41)

Ja nosim plundre./hlače.	Ja sam žena.
Ja se igram nogomet.	Ja idem rado u školu.
Ja imam braće.	Ja volim muziku.
Ja imam domaću živinu.	Ja sam bio/bila jur jednoč na morju.
Doma govorimo uz nimški jezik jedan drugi jezik.	Moji roditelji su se rodili u Austriji.
Ja govorim tri jezike ili već.	Ja sviram muzički instrument.

Neki put su dica bila u većini a neki put u manjini. Na koncu su izrazila i reflektirala kako su se ćutila u manjini ili većini. Tako je dici nastalo svismo što znači biti manjina ili većina. Potom su školarice i školari skupa s učiteljicami prošli kroz izložbu i imali mogućnost postaviti učiteljicam pitanja uz temu.

Dica su skenirala takozvani « **QR-code** », ki je na svakoj tabli i su veljek dostala online-verziju izložbe. Tako su imala i mogućnost posluhnuti tekste na audio-verziji. Za ućenice i ućenike je bilo vrlo zanim-ljivo ćuti ne samo nimški ili hrvatski jezik, nego i ćuti kako glušu jeziki drugih narodnih grup u Austriji.



moj novi minimulti

upoznati putujuću izložbu
«Austrijsko manjinsko školstvo»

nms-stmichael.at



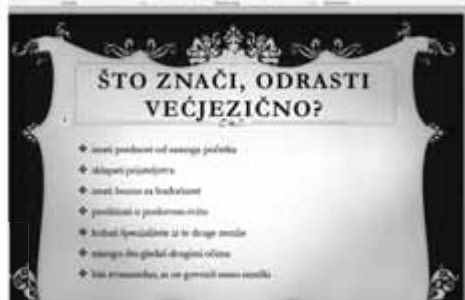
Školarice i školari su dostali nalog da sami ili s partnericom/partnerom pomoću tablov i rešeršov u internetu na stranici www.demokratiezentrum.at napravu **powerpoint prezentaciju** o jednoj temi. Konačno je svaki prezentirao svoju temu u razredu i postavio pitanja suškolaricam i suškolarom. Ova pitanja i odgovore su učiteljice notirale i stavile dokumenat u biblioteku na hrvatski tečaj razreda na platformu www.lms.at, a dica su si doma istiskala radni list za svoju hrvatsku mapu.

Školarice i školari iPad-razreda su predstavili svoje prezentacije pomoću iPada.



Većine - Manjine

- „manjina“ → manja grupa ljudi
- „većina“ → veća grupa ljudi
- manjina → je manji dio stanovništva, ki ima skupne karakteristike:
 - jezik
 - kultura
 - vjera
 - spolna orijentacija
- manjina → se razlikuje od većine stanovništva - manjine su posebne



Narodne Grupe u Austriji

- Crkva narodne grupe
- Hrvatska narodna grupa
- Ugarska narodna grupa
- Rumunjska grupa Romani i Romkari
- Slovačka narodna grupa
- Slovenjska narodna grupa



napisati « powerpoint prezentaciju » o jednoj temi izložbe i ju prezentirati (djelom pomoću iPada)

minimulti novi moj

Prinosi Nove srednje škole Sveti Mikalji

Zvana toga su učiteljice stavile nekoliko nepoznatih riči na «kvizlet-platformu» i dica su se tako mogla digitalno vježbati i naučiti nove riči na igrajući način.

https://quizlet.com/208029008/manjine-u-austriji_rjecnik-minderheiten-in-osterreich_wortschatz-flash-cards/

Jedna školarica, ka/koja ima korijene u inozemstvu, je napravila svoj **jezični portret**.



Vrlo zanimljiva vježba je bila najti različne riči u svi jeziki priznatih manjin Austrije.

(vidi RL « Die Sprachen der anerkannten Volksgruppen Österreichs », Begleitband zur Wanderausstellung, str. 49)

Die Sprachen der anerkannten Volksgruppen Österreichs

Ordnen die folgenden Aussagen richtig auf in einer Spalte oder ein Kreuzchen in allen anderen Spalten annehmen!

Hvala!	Iskola	Dobar dan!	Jó napot!	Hvala!
Dobry den!	Vulám sa ...	Škola	Dober dan!	
Latscho dít!	Dobry den!	Škola	Zovem se ...	
Jaz sem ...	Ischkola	Schule	Me butschaja	
Ich heiße ...	Danke!	Šola	Köszönöm!	
A nevem ...	Imenuji se ...	Palikeravi!	Škola	
Dákují!	dakujem	Guten Tag!		
Slovenščina				
Kroatisch				
Ungarisch				
Romanen				
Tschechisch				
Slowakisch				
Deutsch				





U slijedećoj vježbi su učenice i učenici morali najti definicije izrazem u odnosu s tematikom.

Što sliši skupa? – Napiši pravilni broj na crticu!

- | | | |
|-----------------------|-----|--|
| 1 manjina | ___ | govoriti već jezikov od dinstva |
| 2 stanovništvo | ___ | veća grupa ljudi |
| 3 dvojezično školstvo | ___ | manja grupa ljudi |
| 4 narodna grupa | ___ | grupa ljudi, ka/koja ima iste karakteristike |
| 5 odrasti većjezično | ___ | škole, u ki/koji se podučava u dva jeziki |
| 6 tuđi jezik | ___ | jezik, ki/koji nije materinski jezik |
| 7 većina | ___ | ljudi, ki/koji živu u jednom selu/varošu,... |

Zadnji dio projekta je bilo sabiranje argumentov za dvo- i većjezičnost u okviru jedne „mindmap“ i pisanje argumentacije „U dva jeziki doma biti“ za školske novine NSS Sv. Mihalja. Kao pomoć su školarice i školari dostali različne početne rečenice.



Dvojezičnost je važna, ar ... **Biti dvojezičan/čna je dobro za / je dobro ar ...**
 Prednosti dvojezičnosti su ... **Kroz dodatni jezik ...**
 Ako znam/govorim tuđi/dodatni/drugi jezik ... **Za mene je/su ...**
 Važni argumenat za dvojezičnost je ... **Ja mislim ... / Moje mišljenje je ...**

Jedna školarica je napisala slijedeći tekst: **U dva jeziki doma biti**

Za naš žitak tribamo danas već nego jedan jezik, na poslu i u slobodnom vrimenu. Učiti jezik more biti velik trud, ako ga ne učimo na prirodni način od dinstva. Zato je velik dar, ako ima dite mogućnost da se nauči drugi jezik od početka. Većjezičnost ima mnoge prednosti. Ljudi, ki govori drugi jezik, mislu kreativnije i su senzibilnije u komunikaciji. Biti dvojezičan/čna je dobro, ar se dica laglje nauču svaki dodatni jezik. Kroz dodatni jezik su dica tolerantnije i otvorenije prema drugim jezikom i kulturam i imaju pristup već kulturam. Važni argumenat za dvojezičnost je, da dica razvijaju čut za vlašću vridnost i razumivanje samoga sebe. Oni i tako razvijaju sigurnost u utvrdjenju identiteta. Dvojezičnost je važna, ar dica su fleksibilnije i se znaju laglje prilagoditi novim situacijam nego jednojezična dica. Ako znam govoriti dodatni jezik, imam široke mogućnosti komunikacije. Za mene je dvojezičnost jako dobra, ar imam prednost u gospodarstvu i u poslu. Isto tako je za me važno, da čuvamo manjine – našu kulturu i naš jezik.

Mislim, da je većjezičnost velika prednost za svakoga človika.

Jasmin Kalch, 4k

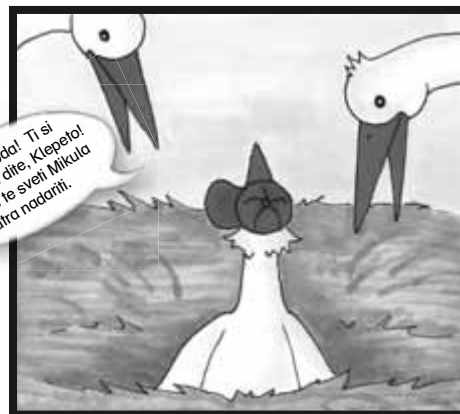


najti definicije izrazom u odnosu s tematikom „Manjine u Ausriji“

minimulti novi moj



Klepeto i sveti Mikula



Adventski vijenac



Tata nosi kiće od jelve.



Mama plete vijenac.



Kuma Lili je kupila sviće:
tri lilaste i jednu rozecku.



Memo načinja
četire vezanke.



Na prvu adventsku nedilju našge opica jednu sviću.



Čitaj dalje u sljedećem izdanju!

minimulti novi moj



Ganjka

U ganjki je 6 riči.

Pomoljaj svaku rič drugom farbom!

D	A	B	O	Ž	I	Ć	B	C	N
E	S	T	U	Č	O	V	Š	T	O
C	N	M	I	K	U	L	A	Č	V
E	F	G	Ž	B	A	V	I	R	E
M	A	R	T	I	N	J	A	M	M
B	D	F	R	H	I	Š	L	Ć	B
A	D	V	E	N	A	T	M	E	A
R	D	U	Š	F	Č	Z	O	W	R

Kazalo

Pokusi svićami.....	2
Pazi kod svakoga pokusa s ognjom!.....	3
Mikulinja.....	4
Božićno vrime.....	5
Ča/Što visi na božićnom drivu?.....	6
Pripravljamo se.....	7
Glej točno.....	8
Advenat.....	9
Mikulinja.....	10
U adventu.....	11
Kvartet sa željama.....	12
Kvartet sa željam.....	13
Ganjka i ponavljanje!.....	14
Šaro božićno drivo!.....	15
Črtljeni plašč.....	16
Ča/Što moremo diliti.....	17
Putujuća izložba.....	18
Nova sridnja škola Sveti Mihalj.....	19
Nova sridnja škola Sveti Mihalj.....	20
Nova sridnja škola Sveti Mihalj.....	21
Klepeto i sveti Mikula.....	22
Adventski vijenac.....	23
Ganjka i kazalo.....	24



Vlasnik i izdavač / Medieninhaber und Herausgeber: © 2017. HNVŠ
Narodna visoka škola gradišćanskih Hrvatov - <http://www.vhs-croates.at>
VHS der burgenländischen Kroaten in 7000 Eisenstadt, Marktstraße 3, Technologiezentrum



Odgovorno uredništvo: Elfriede Arth, Alexandra Bencsics, Martina Bilisits, Stefan Bunyai, Helene Buranits,
Margit Hajsan, Heidi Marlovits, Petar Schweiger, Marlen Varga, Silvia Zsivkovits

Lektorica: Zrinka Kinda, **Koordinatorica:** Karin Vukman-Artner

Ilustracije: Jasmine Gabriel - **Layout i slog:** Štefan Bunyai

Opog minimulti digital: <http://www.bildungserver.com/schulen/minimulti/default.htm>

Poštanski ured ishadjanja: 7000 Željezno, **Tiskara:** Wograndl Druck, 7210 Matrštof

Izjava polag Zakona o mediji: „moj novi minimulti“ je časopis za školare/školarice u Gradišću.

Erklärung gemäß Mediengesetz: „moj novi minimulti“ ist eine Zeitschrift für SchülerInnen im Burgenland, verfasst in kroatischer Sprache. Gefördert vom Bundeskanzleramt aus Mitteln der Volksgruppenförderung.

